

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ УМЕТНОСТИ У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ ПРИМЕЊЕНИХ УМЕТНОСТИ У БЕОГРАДУ
БЕОГРАД
Број 04-34/88-2
Датум 22. 10. 2019

Београд, 10. 10. 2019.

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ И ОДБРАНУ ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА

Веће докторских студија Факултета примењених уметности у Београду формирало је комисију за процену теме докторског уметничког пројекта кандидата НИКОЛЕ РАДОСАВЉЕВИЋА, студента докторског студијског програма Примењена уметност, одсек Примењена графика, модул Графика и књига, предмет Илустрација, под насловом

ХАЗАРСКИ РЕЧНИК, КЊИГА УМЕТНИКА – интерактивни дијалог књиге, посматрача и простора

На основу увида у поднети материјал, комисија у саставу:

мр Растко Ђирић, ред. проф. ФПУ, ментор

мр Милка Вујовић, ред. проф. ФПУ

мр Мирко Огњановић, ред. проф. ФПУ

др ум. Сузана Вучковић, ванр. проф. Универзитета уметности у Приштини

др. ум. Владимир Милановић, доцент ФЛУ

закључила је да кандидат може да приступи одбрани свог докторског уметничког пројекта

БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Никола Радосављевић је рођен 1991. године у Ужицу. Основне академске студије завршио је на Факултету примењених уметности у Београду 2014. на Одсеку примењена графика Мастер академске студије Графике завршио на истом факултету 2015. године. Ментор је била проф. Гордана Петровић. Добитник је седамнаест награда и признања из области цртежа и графике, од којих су посебно значајне: награда Учитељског факултета у Ужицу, на XI међународном графичком бијеналу суве игле у Ужицу 2013. године; Специјална награда жирија за иновацију

у стрип уметности, Међународни салон стрипа, Галерија СКЦ, Београд, 2014. и 2016. године награде су додељене за уметничку књигу. Био је део тима који је освојио Златну медаљу Прашког квадријенала, националног наступа студентске секције, Праг, Чешка, 2015. Награда ФПУ за најбољи графички лист на Мастер академским студијама из фонда Михајло С. Петров, МПУ Београд, 2016; Награда за допринос техници суве игле и графички лист, VI међународни бијенале EX LIBRIS-а, Историјски архив, Панчево, 2016; Плакета за допринос светском бијеналу цртежа, Остен, Македонија, 2017.

Учествовао на више од сто педесет колективних изложби у земљи и иностранству (Србија, Холандија, Немачка, Кина, Швајцарска, Русија, Бугарска, Македонија, Мађарска, САД...).

Бави се графиком, цртежом, и проширеним медијима у области цртежа.

До сада је организовао двадесет четири самостална излагања по конкурсима и позиву (Котор, Краљево, Београд, Нови Сад, Панчево, Сомбор, Кикинда...)

Стипендиста неколико различитих фондова. Према избору уредника рубрике магазина ELLE „39 најуспешнијих млађих од 30“, сврстан у 39 најуспешнијих младих људи у земљи, област визуелних уметности, новембарско издање. Учесник графичке колоније „Графика 2016“, Центар за Културу Смедерево.

Сарадник демонстратор на предмету графика, ФПУ Београд.

Члан УЛУСа и УВУУа, графичка секција.

ДЕТАЉНА АНАЛИЗА ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА

Докторски уметнички пројекат *Хазарски речник, књиџа уметника – интерактивни дијалог књиџе, простора и посматрача* је истраживање фокусирано на грађу и ликовне могућности књиџе. Иако је наслов *Хазарски речник*, преузет од познатог дела књиџевника Милорада Павића, рад није намењен илустровању истоименог романа.

Предмет истраживања докторског уметничког пројекта *Хазарски речник, књиџа уметника – интерактивни дијалог књиџе, простора и посматрача* су ликовне, техничке и технолошке предиспозиције књиџе уметника. Књиџа постаје ликовни објекат где се визуелним и тактилним елементима посматрач укључује у дешавања унутар књиџног блока. У виду зидне инсталације или поп-ап-а (pop-up), интеракција књиџне форме се гради без коришћења текста. Комбиновањем традиционалних ликовних приступа и начина израде, у овом пројекту Радосављевић тежи модерној реализацији интерактивног уметничког дела.

Уметнички циљ докторског уметничког пројекта *Хазарски речник, књиџа уметника – интерактивни дијалог књиџе, простора и посматрача* представља циклус интимних визуелних записа у форми књиџе уметника. Пројекат за основни циљ има оснаживање књиџе уметника као комплетног ауторског уметничког дела. Популаризује се и у фокус поставља медиј књиџе, као и њена могућа комуникација са публиком. Овако дефинисан, уметнички циљ имао је за задатак да проучи и представи резултате истраживања кроз писани (теоријски) и уметнички рад – изложбу уметничких књиџа.

Као вид чувања сећања од пропасти, пројекат је истражио однос времена и индивидуалне и колективне меморије. Однос друштва и појединца метафорично је представљен у појединачним, а међусобно повезаним деловима од којих је пројекат састављен.

Докторски уметнички пројекат *Хазарски речник, књиџа уметника- интерактивни дијалоџ књиџе, џросџора и џосмаџрача* истражује облик у коме књиџа настаје, као и технике и материјале од којих може бити изведена у простору.

Пројекат је замишљен као серија зидних инсталација-књиџа, односно као циклус од десет уметничких књиџа различитих формата и намена.

У оквиру зидних инсталација-књиџа изведена је серија великих формата (приближно 150 x 200 cm) комбинованих сликарских и цртачких техника. Ови полиптици су визуелне композиције замишљених простора пред којима посматрач бива суочен са пејзажним сликама чији део и сам постаје. Динамичним кадровима који представљају смену дана и ноћи, равничарске пределе, вулканска гротла или крвава језера, поставља се паралела мењања човека на начин на који природа мења саму себе. Циклуси попут смене годишњих доба, абразије и ерозије овде су метафора проласка времена које неосетно али свакодневно оставља трагове на човеку.

Десет уметничких књиџа комбинованих материјала и техника различитог формата дају нове могућности и до сада ретко коришћена решења у овом медију. Графички, сликарски, цртачки и вајарски поступци овде се користе у функцији причања приче. Веза између рада и посматрача остварена је тактилним вредностима књиџе, као објекта према коме посматрач остварује реакцију на уметничко дело.

У изради докторског уметничког пројекта *Хазарски речник, књиџа уметника – интерактивни дијалоџ џросџора, књиџе и џосмаџрача* коришћене су следеће методе: теоријска (сагледавање историјских аспеката књиџе уметника, и начина на које се она мењала и зашто), емпиријска (прикупљање података о претходним важним радовима кроз историју и историју уметности, као и уметницима који су у овој дисциплини дали важне доприносе), аналитичка (проматрање и поређење нађених података у циљу што бољег сагледавања и представљања ове дисциплине стручној и општој јавности) и практична (уметнички рад – конструкција књиџе, тестирање материјала, врсте прелома и повеза, итд...). Кроз писани део рада изведени су закључци о тренутном стању и положају ове врсте графичке форме и њеној позицији у савременом стваралаштву.

ОЦЕНА ОСТВАРЕНИХ РЕЗУЛТАТА

Истраживање овог типа било је усмерено на ликовна и техничко-технолошка решења књиџе уметника. За основни резултат узет је однос ликовних елемената и материјала. Форма књиџе и њено проучавање оставила је Радосављевићу довољно простора за експеримент. Потенцирајући традиционална ликовна средства зарад формирања савременог уметничког дела ово истраживање је резултирало новим књиџним облицима и њиховим односима са посматрачима. Радови представљени на изложби су истовремено резултат али и део истраживачког процеса, који су детаљно дефинисани и анализирани у писаном делу докторског уметничког пројекта.

Писани део докторског уметничког пројекта објединио је дела и уметнике који су се или бавили овом дисциплином или су вршили јаке утицаје на развој и формрање овог медија. Према садржају, поглавља рада се односе на начине израде, лични став, и теоријска разматрања књиге, са фото-документацијом процеса израде пројеката и капиталних дела из ове области.

Обједињене у докторској изложби, ове књиге су резултат личног акумулираног знања и до сада изведених ауторових пројеката из ове уметничке области. Традиционални повези и преломи су у овим радовима добити потпуно нову функцију, чиме је поље израде и креирања овог медија знатно проширено. Начин на који разумемо медиј књиге уметника и на које све начине можемо да га користимо су неки од закључака који су изведени из процеса рада и истраживања. Приступ илустровању и компоновању ових сликовних целина приказао је нове могућности и начине на које књига може бити креирана и схваћена.

КРИТИЧКИ ОСВРТ РЕФЕРЕНАТА

Овај докторски уметнички пројекат доприноси сагледавању књиге као објекта који се више не чита већ посматра и иницира акцију. Представљени су објекти у којима посматрач постаје део ликовног садржаја. Интеракција је остварена путем активације више од једног чула; чула додира, мириса и слуха такође бивају активирани. Омогућено визелно, тактилно, емотивно и духовно искуство увида у један интимни свет мења идеју о књизи, илустрацији и тексту на какве смо навикли.

Писаним делом рада дефинисани су и појашњени разлози зашто је важно разумети граничне графичке дисциплине и њихове домете. Зашто је књига уметника важна и корисна је питање на које пројекат покушава да понуди одговоре. Подстицањем уметника и студената да у оквиру својих поетика истражују овај медиј може бити револуционарно за локалну и регионалну уметничку сцену.

У раду су испитани материјали и начини израде књиге који, ма колико да су традиционални, увек нуде нове могућности. Комбиновани са нетипичним материјалима и формама књиге ови резултати су допринос самом реализовању медија и ширењу опција које уметник има на располагању при изради исте.

Аутор пружа другачије поимање књиге уметника. Пошавши од потребе за личним, ауторским исказивањем, а користећи *Хазарски речник* као повод, кроз овај пројекат, он истражује нове облике, материјале, систем корицења као и нову улогу посматрача у односу на књигу као објекат за „ишчитавање“.

Дате су могућности и верзије књига уметника које као предлошци лако могу прећи у индустријску штампу. Ови објекти су завршени радови на пољу примењене уметности али истовремено скице и пројекти за, можда, будуће уџбенике, библиотекарска издања, магацине или дневне новине.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ

Докторско уметнички пројекат *Хазарски речник, књиџа уметника – интерактивни дијалоџ књиџе, џросџора и џосмаџрача* Николе Радосављевиџа представља значајан допринос илустрацији као уметничкој области, као изразито ликовно, необично, занимљиво и корисно истраживање, потом као експеримент у смислу проширивања и обогађивања медијских могућности илустрације као дисциплине и на крају као теоријски допринос у оквиру истраживања књиџе уметника као прилично неиспитане области.

Радосављевиџ истражује различите материјале и начине израде књиџе који, ма колико традиционални, увек нуде нове могућности. Комбиновани са нетипичним материјалима и формама књиџе ове нове књиџе уметника допринос су уметности књиџе и уметности илустрације и у знатној мери обогађују велику колекцију библиофилских издања Факултета примењених уметности. *Књиџа уметника* Николе Радосављевиџа мења појам књиџе, илустрације и текста на какав смо навикли.

Комисија са задовољством препоручује овај докторски пројекат за одбрану.



мр Растко Ђирић, ред. проф. ФПУ, ментор



мр Милка Вујовић, ред. проф. ФПУ



мр Мирко Огњановић, ред. проф. ФПУ



др ум. Сузана Вучковић, ванр. проф. Универзитета уметности у Приштини



др. ум. Владимир Милановић, доцент ФЛУ